

Socialministeriet
Handicap
J.nr. 2010-7663
aba

19. januar 2011

Grundnotat

Den europæiske handicapstrategi 2010-2020: et nyt tilsagn om et Europa uden barrierer

KOM(2010) 636 endelig

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 15. november 2010 en meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det europæiske økonomiske og sociale udvalg og Regionsudvalget vedrørende Kommissionens nye handicapstrategi for perioden 2010-2020.

Strategien tilkendegiver, hvilke initiativer Kommissionen selv kan/vil tage inden for perioden og giver desuden en indikation af, hvilke initiativer der vil skulle via rådet (navnlig lovgivning).

Strategien afspejler, at medlemslandene alle arbejder aktivt med FN's Handicapkonvention. Der angives to formål med den ti-årige strategi. Dels at sikre at de omkring 80 mio. mennesker med handicap i EU kan nyde godt af deres rettigheder og fuldt ud deltage i samfundet og den europæiske økonomi. Dels at sikre en effektiv gennemførelse af FN's Handicapkonvention i hele unionen.

Til brug for dette har Kommissionen udpeget otte hovedområder for aktioner (tiltag) og nøgleaktioner inden for hvert område. De otte hovedområder for aktioner: tilgængelighed, deltagelse, ligebehandling, beskæftigelse, uddannelse, social sikring, sundhed og foranstaltninger udadtil.

Derudover fremgår det, at Kommissionen overvejer et forslag til et europæisk initiativ om tilgængelighed med EU-standarder for varer, tjenesteydelser og offentlige bygninger. Bedre adgang for mennesker med handicap ses som et vigtigt led i at skabe en kultur med lige muligheder for alle i EU, og ses som et middel til at skabe mere innovation og flere arbejdspladser.

Udover strategien vil Europa 2020 og dennes flagskibsinitiativer og genlanceringen af det indre marked også blive brugt til at behandle situationen for mennesker med handicaps situation.

EU har tiltrådt FN's Handicapkonvention.

2. Baggrund

Den nye strategi er en opfølgning på EU's handlingsplan for handicappede for perioden 2003-2010, som havde til formål at koordinere aktiviteterne i Kommissionens forskellige tjenestegrene i relation til mainstreaming, tilgængelighed og lovgivning mod diskrimination.

Kommissionen har siden 1983 støttet udviklingen af en europæisk handicappolitik gennem en række handlingsprogrammer, som oprindeligt skulle fremme netværk mellem rehabilitering og pædagogisk personale. Det tredje handicap handlingsprogram (Helios II) var et vigtigt skift i Kommissionens til-

gang, der har til formål "at fremme lige muligheder for og integrationen af handicappede". Denne tilgang blev fastlagt i en meddelelse fra 1996.

Med indsættelsen af artikel 13 i EF-traktaten ved Amsterdam-traktaten i 1997 (nu artikel 19 TEUF), blev der hjemmel til at tage passende skridt til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Dette førte i 2000 til vedtagelsen af rammeaftalen om ligebehandling (Rådets direktiv 2000/78/EF), som pålægger medlemsstaterne at træffe foranstaltninger til at forbyde forskellige former for forskelsbehandling på grund af handicap (såvel som religion, tro, alder og seksuel orientering) med hensyn til beskæftigelse og erhverv. Desuden er rettigheder for personer med handicap i de seneste år blevet behandlet i EU-lovgivningen inden for flere sektorer, herunder transport, offentlige indkøb, IT, og strukturfonde.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Med strategien sætter Kommissionen en proces i gang for at styrke mennesker med handicap, således at de fuldt ud kan deltage i samfundet på lige vilkår med andre. EU-institutionerne og medlemsstaterne opfordres til at samarbejde inden for rammerne af denne strategi for at opbygge et Europa for alle uden barrierer.

Med strategien udpeges foranstaltninger på EU-niveau, som supplerer nationale tiltag, og i strategien fastlægges de mekanismer, der er nødvendige for at gennemføre FN-konventionen på EU-niveau, også internt i EU-institutionerne. I strategien fastlægges endvidere den støtte, der er nødvendig i forbindelse med finansiering, forskning, kampagner, statistikker og indsamling af data.

Strategien sigter på en fjernelse af barrierer for, at mennesker med handicap kan deltage fuldt ud i samfundet.

Kommissionen har udpeget otte hovedområder for foranstaltninger: **tilgængelighed, deltagelse, ligebehandling, beskæftigelse, uddannelse, social sikring, sundhed og foranstaltninger udadtil**. Disse områder blev udvalgt på grundlag af det potentiale, de har for at bidrage til de generelle mål i

strategien, og FN-konventionen, de relaterede politikdokumenter fra EU-institutionerne og Europarådet, resultaterne i EU's handlingsplan for handicapområdet 2003-2010 og en høring af medlemsstaterne, de interesserede parter og offentligheden. Henvisningerne til de nationale aktioner drejer sig i højere grad om en supplerende af aktionerne på EU-niveau end at dække alle nationale forpligtelser i henhold til FN-konventionen. Kommissionen vil også behandle situationen for mennesker med handicap gennem strategien Europa 2020, dennes flagskibsinitiativer og genlanceringen af det indre marked.

De første fem år tager strategien blandt andet sigte på:

- at udarbejde en politik for inklusive kvalitetsuddannelser
- at sikre, at den europæiske platform mod fattigdom i særlig grad fokuserer på handicappede. I dette forum får eksperter lejlighed til at udveksle bedste praksis og erfaringer
- at arbejde for anerkendelse af handicapkort i hele EU for at sikre ligestilling med hensyn til arbejde, boliger og rejser
- at udvikle standarder for adgang til valglokaler og valgkampagnemateriale
- at tage hensyn til handicappedes rettigheder i eksterne udviklingsprogrammer og programmer i kandidatlandene.

6. Europaparlamentets udtalelser

Europaparlamentet skal ikke høres om selve strategien, da den alene er en meddelelse fra Kommissionen.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Strategien har ikke i sin nuværende form af en meddelelse konsekvenser for dansk lovgivning.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Strategien har ikke i sin nuværende form af en meddelelse konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Strategien er ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har en foreløbig generel positiv holdning til forslaget.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det må det forventes, at de øvrige medlemslande generelt er positive over for strategien.

Når strategien skal udmøntes, må det dog forventes, at der vil være stærke nationale interesser i at sikre, at foranstaltningerne respekterer national kompetence, samt at disse udformes på den ressourcemæssigt mest hensigtsmæssige måde. Endelig har der i forbindelse med Kommissionens forberedende arbejde været en del national fokus på at sikre, at der ikke etableres rangordningssystemer, samt at Kommissionens aktioner tænkes nært sammen med medlemslandenes øvrige forpligtelser i forhold til eksempelvis FN's Handicapkonvention, således at der ikke iværksættes parallelle foranstaltninger og systemer i forhold til eksisterende forpligtelser.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.